

HOOFDSTUK 1

De naam

Natuurlijk beginnen we met onze naam en al zijn variaties. Onze naam stamt af van de moedersnaam (Geer)truij(d). De naam heeft zijn oorsprong in de Zuidelijke Nederlanden in het gebied aan beide zijden van de huidige Nederlands-Belgische grens. Globaal het gebied van Nederlands-Limburg, Belgisch-Limburg en de Belgische Kempen. In dit gebied wonen nog steeds de meeste naamdragers. De in dit boek beschreven personen hebben hun oorsprong in Weert in de Nederlandse provincie Limburg.

1.1. De herkomst van een achternaam

In het begin van onze jaartelling was er nog geen sprake van familienamen. Iedereen had één naam waarbij hij genoemd werd, misschien afgewisseld met een bijnaam, die dan al gauw de plaats van de oorspronkelijke benaming overnam. Bij vorstelijke personen die geen verdere onderscheiding nodig hebben, zien we dat nog steeds: koningin Beatrix, koning Albert, koningin Elisabeth. Hun geslachtsnaam wordt zelden gebruikt. Toen de kleine dorpsgemeenschappen groeiden kreeg men behoefte aan nadere aanduidingen om de personen met dezelfde naam van elkaar te kunnen onderscheiden. Deze toevoegingen werden na verloop van tijd erfelijk en zo ontstonden wat wij nu familienamen noemen. De oorspronkelijke roep- of doopnamen bleven natuurlijk bestaan: we noemen ze nu voornamen, omdat ze vóór de familie- of geslachtsnaam worden gezet.

In Limburg was het al in de 15e eeuw gebruikelijk dat kinderen van een zelfde vader zich met dezelfde naam gingen noemen. In de loop van de 16e eeuw werden familienamen vrij algemeen en droegen al een erfelijk karakter. In Midden-Limburg kwam het echter in de 17e en 18e eeuw nog geregeld voor dat de boerderijnaam “sterker” was dan de naam van de boer, vooral wanneer deze op de boerderij “ingetrouwd” was. De man kon dan de naam van de boerderij krijgen of zijn naam kon genoemd worden in combinatie met de boerderijnaam, hetgeen dan de zogenaamde “aliasnamen” opleverde. Bij de naam Truijen in Weert komen we dit ook enkele keren tegen. Pas onder Napoleon in het jaar 1811 werden de namen bij de instelling van de burgerlijke stand definitief vastgesteld. Vóór 1811 konden de toevoegingen aan de voornaam, die dus de latere achternaam zou worden, op allerlei manieren ontstaan. Een aantal categorieën waarin men de achternamen kan indelen zijn:

De vadersnamen (patronymica)

Dit zijn de achternamen die afgeleid zijn van de voornaam van de vader. Voorbeelden hiervan zijn **Janssen** (zoon van Jan), **Peters** (zoon van Peter), **Nijs** (zoon van **Dionijs**) en **Vaes** (zoon van **Servaes**).

De moedersnamen (matronymica)

Het kwam wel eens voor dat men de naam van de moeder aannam omdat deze bijvoorbeeld bekender was dan de vader of dat de vader al een veel gebruikte achternaam had. Voorbeelden hiervan zijn **Beelen** (zoon van **Isabeela**), **Heijlen** (zoon van **Heijlwigis**), **Leijsen** (zoon van **Leijsbeth**).

De herkomstnamen

Dit zijn de namen die duiden op de plaats of de streek waarvan

de voorvader afkomstig was. Voorbeelden hiervan zijn **Kessels** (van Kessel), van **Veldhoven**, van **Haelen** en van **Montfort**. Onder deze categorie vallen ook de namen die afgeleid zijn van vaak plaatselijke aanduidingen. Voorbeelden hiervan zijn **Bosmans**, van de **Akker** en van de **Heuvel**.

De beroepsnamen

Dit zijn de namen die afgeleid zijn van een beroep. Voorbeelden zijn **Vleeshouwers**, **Timmermans** en **Kuijpers** (een kuiper was vroeger een tonnenmaker).

1.1.1. De achternaam Truijen

In diverse boeken waarin verklaringen worden gegeven over achternamen blijkt weinig verschil van mening te bestaan over de herkomst van de achternaam Truijen. De naam Truijen is

De naam Truijen(s) is afgeleid van de moedersnaam Gertrudis. Via de voornaam Geertruijd of Truij komt men gemakkelijk tot de naam Truijden of Truijen. Op de afbeelding Sint Gertrudis van Nijvel, de patrones tegen ratten- en muizenplagen.